

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

ZALECENIA

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2022)0042

Korupcja i prawa człowieka**Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 17 lutego 2022 r. dla Rady i Wiceprzewodniczącego Komisji/Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w sprawie korupcji i praw człowieka (2021/2066(INI))**

(2022/C 342/23)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, która weszła w życie 14 grudnia 2005 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka i deklarację ONZ o obrońcach praw człowieka,
- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych,
- uwzględniając Europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, a także zalecenie Rady z 2009 r. w sprawie dalszego zwalczania przekupstwa, zalecenie z 1996 r. w sprawie odliczania od podatku łapówek dla zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i inne powiązane instrumenty,
- uwzględniając sprawozdanie OECD z 2010 r. zatytułowane „Post-public employment: Good practices for preventing Conflict of Interest” [Zatrudnianie byłych urzędników instytucji publicznych: dobre praktyki zapobiegania konfliktom interesów],
- uwzględniając Konwencję w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej z 1997 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 przyjęty przez Radę Unii Europejskiej 18 listopada 2020 r.,
- uwzględniając Wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka przyjęte podczas 2914. posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych 8 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju (SDG) przedstawione w rezolucji ONZ z 25 września 2015 r. zatytułowanej „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, w tym cel 16., który jest istotny dla działań antykorupcyjnych,

⁽¹⁾ Dz.U. C 195 z 25.6.1997, s. 2.

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) z 8 listopada 2013 r. zatytułowane „Polityka zapobiegania i przeciwdziałania niedozwolonemu postępowaniu w działaniach Europejskiego Banku Inwestycyjnego” („polityka EBI w zakresie zwalczania nadużyć finansowych”),
- uwzględniając Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka: wdrażanie dokumentu ramowego ONZ „Chronić, szanować i naprawiać”,
- uwzględniając wydane w 2011 r. Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych i opracowane przez tę organizację standardy walki z korupcją,
- uwzględniając konkluzje Rady z 20 czerwca 2016 r. w sprawie biznesu i praw człowieka,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/1998 z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 8 lipca 2021 r. w sprawie globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka (europejska ustawa Magnickiego) ⁽³⁾,
- uwzględniając przepisy Zjednoczonego Królestwa z 2021 r. w sprawie globalnych sankcji antykorupcyjnych oraz przyjęte w tym kraju ogólne zasady zadośćuczynienia ofiarom za granicą (w tym dotkniętym państwom) w przypadkach przekupstwa, korupcji i przestępstw gospodarczych,
- uwzględniając przyjęcie przez parlament francuski nowych wiążących przepisów w sprawie zwrotu skonfiskowanego majątku pochodzącego z kradzieży obywatelom w państwach pochodzenia,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 marca 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące należytej staranności i odpowiedzialności przedsiębiorstw ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie zrównoważonego ładu korporacyjnego ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 19 maja 2021 r. w sprawie wpływu zmiany klimatu na prawa człowieka i roli obrońców środowiska w tej kwestii ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rezolucję z 25 listopada 2020 r. w sprawie wpływu pandemii COVID-19 na politykę zagraniczną ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 13 września 2017 r. w sprawie korupcji i praw człowieka w krajach trzecich ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 25 października 2016 r. w sprawie odpowiedzialności przedsiębiorstw za poważne naruszenia praw człowieka w państwach trzecich ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 8 lipca 2015 r. w sprawie unikania zobowiązań podatkowych i uchylania się od opodatkowania jako wyzwań dla zarządzania, ochrony socjalnej i rozwoju w krajach rozwijających się ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 8 października 2013 r. w sprawie korupcji w sektorze publicznym i prywatnym: wpływ na prawa człowieka w krajach trzecich ⁽¹¹⁾,

⁽²⁾ Dz.U. L 410 I z 7.12.2020, s. 1.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0349.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 474 z 24.11.2021, s. 11.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 94.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 15 z 12.1.2022, s. 111.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 425 z 20.10.2021, s. 63.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 82.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 125.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 59.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 181 z 19.5.2016, s. 2.

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz przedstawiony przez Komisję pakiet wniosków ustawodawczych mających na celu zaostrzenie unijnych przepisów w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, opublikowany 20 lipca 2021 r. ⁽¹²⁾,
- uwzględniając art. 83 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sprawie dziedzin przestępczości o wymiarze transgranicznym, w tym korupcji, w których UE może, w drodze dyrektyw, ustanawiać wspólne przepisy,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/42/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zabezpieczenia i konfiskaty narzędzi służących do popełnienia przestępstwa i korzyści pochodzących z przestępstwa w Unii Europejskiej ⁽¹³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1153 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiającą zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylająca decyzję Rady 2000/642/WSiSW ⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając prawnokarną i cywilnoprawną konwencję Rady Europy o korupcji oraz inne instrumenty prawne i zalecenia polityczne w tej sprawie przyjęte przez organy Rady Europy, w tym w sprawie wspólnych zasad przeciwdziałania korupcji w finansowaniu partii politycznych i kampanii wyborczych, a także rezolucje (98)7 i (99)5 przyjęte przez Komitet Ministrów Rady Europy odpowiednio 5 maja 1998 r. i 1 maja 1999 r., ustanawiające Grupę Państw przeciwko Korupcji (GRECO),
- uwzględniając rezolucję (97)24 Komitetu Ministrów Rady Europy z 6 listopada 1997 r. w sprawie dwudziestu zasad wiodących w walce z korupcją,
- uwzględniając oświadczenie GRECO z 15 kwietnia 2020 r. zatytułowane „Corruption Risks and Useful Legal References in the context of COVID-19” [Ryzyko korupcji i przydatne odniesienia prawne w obliczu pandemii COVID-19],
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 1141/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych ⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając deklarację polityczną zatytułowaną „Our common commitment to effectively addressing challenges and implementing measures to prevent and combat corruption and strengthen international cooperation” [Nasze wspólne zobowiązanie do skutecznego sprostania wyzwaniom i wdrażania środków mających zapobiegać korupcji i ją zwalczać oraz wzmacniać współpracę międzynarodową], przyjętą 2 czerwca 2021 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ podczas sesji specjalnej poświęconej walce z korupcją, oraz wkład UE w dokument końcowy sesji specjalnej Zgromadzenia Ogólnego ONZ poświęconej walce z korupcją z 17 grudnia 2019 r.,
- uwzględniając sprawozdanie z 17 czerwca 2020 r. grupy roboczej ONZ ds. respektowania praw człowieka przez korporacje transnarodowe i inne przedsiębiorstwa zatytułowane „Connecting the business and human rights and the anti-corruption agenda” [Połączenie programu biznesowego z planem działania dotyczącym praw człowieka i programem antykorupcyjnym],
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie krajowych instytucji zajmujących się propagowaniem i ochroną praw człowieka, przyjętą 17 grudnia 2015 r., a także rezolucję Rady Praw Człowieka w sprawie krajowych instytucji zajmujących się propagowaniem i ochroną praw człowieka, przyjętą 29 września 2016 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka (OHCHR) z 21 kwietnia 2020 r. na temat wyzwań napotykanych przez państwa przy włączaniu praw człowieka do krajowych strategii i polityki zwalczania korupcji, w tym dotyczących podmiotów niepaństwowych, takich jak sektor prywatny, oraz stosowanych przez nie najlepszych praktyk w tym zakresie,

⁽¹²⁾ Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 43.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 127 z 29.4.2014, s. 39.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 186 z 11.7.2019, s. 122.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 1.

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- uwzględniając sprawozdanie Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka z 15 kwietnia 2016 r. w sprawie najlepszych praktyk w zakresie przeciwdziałania negatywnemu wpływowi korupcji na korzystanie ze wszystkich praw człowieka, a także sprawozdanie końcowe Komitetu Doradczego Rady Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych z 5 stycznia 2015 r. w sprawie negatywnego wpływu korupcji na korzystanie z praw człowieka,
 - uwzględniając projekt wytycznych OHCHR w sprawie przepisów ramowych dotyczących praw człowieka w odniesieniu do odzyskiwania mienia,
 - uwzględniając inicjatywę ONZ „Global Compact” mającą na celu oparcie strategii i środków na powszechnie obowiązujących zasadach praw człowieka, zatrudnienia, środowiska naturalnego i walki z korupcją,
 - uwzględniając zalecenia Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy,
 - uwzględniając coroczny wskaźnik postrzegania korupcji publikowany przez Transparency International,
 - uwzględniając art. 118 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0012/2022),
- A. mając na uwadze, że korupcja ułatwia, utrwała i instytucjonalizuje naruszanie praw człowieka oraz utrudnia przestrzeganie i wdrażanie praw człowieka; mając na uwadze, że korupcja jest przestępstwem wymienionym w art. 83 ust. 1 TFUE, wymagającym wspólnej definicji i podejścia ze względu na jego szczególnie poważny charakter i wymiar transgraniczny;
- B. mając na uwadze, że korupcja dotyka w sposób nieproporcjonalny najsłabsze i najbardziej zmarginalizowane jednostki i grupy społeczne, naruszając ich prawo do niedyskryminacji i pozbawiając je – w szczególności kobiety – równego dostępu do udziału w życiu politycznym, usług podstawowych i publicznych, wymiaru sprawiedliwości, zasobów naturalnych, miejsc pracy, edukacji, zdrowia i mieszkań; mając na uwadze, że korupcja pogłębia ubóstwo i nierówności poprzez sprzeniewieranie bogactwa i dóbr publicznych, a jednocześnie szkodzi ochronie środowiska naturalnego i zrównoważeniu środowiskowemu;
- C. mając na uwadze, że korupcja jest złożonym, globalnym zjawiskiem, które występuje we wszystkich krajach świata, niezależnie od ich systemów gospodarczych i politycznych; mając na uwadze, że walka z korupcją wymaga współpracy międzynarodowej i stanowi integralną część międzynarodowych zobowiązań dotyczących przestrzegania praw człowieka, ochrony planety i zapewnienia wszystkim ludziom pokoju i dobrobytu do 2030 r., w ramach SDG ONZ, a zwłaszcza celu 16, który koncentruje się na promowaniu sprawiedliwych, pokojowych i inkluzywnych społeczeństw, a m.in. zobowiązuje społeczność międzynarodową do skuteczniejszego odzyskiwania i zwrotu mienia pochodzącego z kradzieży;
- D. mając na uwadze, że korupcja związana jest zwykle między innymi z nadużyciem władzy, brakiem odpowiedzialności, utrudnianiem działania wymiaru sprawiedliwości, stosowaniem niewłaściwych nacisków, instytucjonalizacją dyskryminacji, klientelizmem, zawłaszczaniem państwa, nepotyzmem, utrwalaniem kleptokracji oraz zakłóceniem działania mechanizmów rynkowych, a jednocześnie jest powiązana z przestępczością zorganizowaną i sprzyja jej niewystarczająca przejrzystość i niedostateczny dostęp do informacji; mając na uwadze, że rosnący autorytaryzm i powstawanie niedemokratycznych reżimów stanowi podatny grunt dla korupcji, której zwalczanie wymaga międzynarodowej współpracy z demokracjami o podobnym nastawieniu; mając na uwadze, że korupcja zwiększa podatność państw na szkodliwe wpływy zewnętrzne i erozję instytucji demokratycznych;
- E. mając na uwadze, że ofiarami korupcji mogą stać się kraje, społeczności, przedsiębiorstwa lub osoby fizyczne – zwłaszcza osoby zaangażowane w działania mające na celu badanie, zgłaszanie, ściganie i sądenie korupcji, które są narażone na zwiększone ryzyko i potrzebują skutecznej ochrony; mając na uwadze, że ujawnianie korupcji jest główną przyczyną zabójstw dziennikarzy, a według Komitetu Ochrony Dziennikarzy w 2021 r. (do października) zostało zabitych 5 dziennikarzy badających korupcję; mając na uwadze, że ochrona sygnalistów przed działaniami odwetowymi oraz zapewnienie im skutecznej ochrony prawnej i bezpiecznych procedur zgłaszania w sektorze publicznym i prywatnym są integralną częścią walki z korupcją; mając na uwadze, że wszystkie środki antykorupcyjne muszą być zgodne ze standardami praw człowieka;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- F. mając na uwadze, że korupcja osłabia sprawowanie rządów i jakość usług publicznych, szkodzi wydajności i skuteczności instytucji demokratycznych, ładu korporacyjnemu, mechanizmom kontroli i równowagi, zasadom demokratycznym i praworządności i ma na celu zawładnięcie nimi, podważa zaufanie publiczne i utrudnia zrównoważony rozwój, prowadząc do bezkarności sprawców, nielegalnego bogacenia się osób sprawujących władzę i przejmowania władzy w celu uniknięcia ścigania; mając na uwadze, że brak niezależnego wymiaru sprawiedliwości osłabia poszanowanie praworządności; mając na uwadze, że korupcja jest głównym katalizatorem i czynnikiem konfliktów, zwłaszcza w krajach rozwijających się, oraz destabilizuje wysiłki na rzecz budowania pokoju, powodując masowe naruszenia praw człowieka, a w niektórych przypadkach – ofiary śmiertelne; mając na uwadze, że jurysdykcje, które stosują tajemnicę finansową, oraz raje podatkowe, a także podmioty finansowe i prawne, z których wiele ma siedzibę w Europie, ułatwiają i wspierają nielegalne przepływy finansowe z krajów rozwijających się; mając na uwadze, że dochodzenia w sprawie tych przestępstw i ich ściganie są ograniczone;
- G. mając na uwadze, że praktyki korupcyjne w polityce, takie jak oszustwa wyborcze, nielegalne finansowanie kampanii politycznych i partii politycznych oraz kumoterstwo, podważają prawa obywatelskie i polityczne do udziału w sprawach publicznych, głosowania i wyboru na urząd publiczny oraz zmniejszają zaufanie do partii politycznych, wybranych przedstawicieli, procesów demokratycznych i rządów, podważając tym samym legitymację demokratyczną i zaufanie publiczne do polityki; mając na uwadze, że wobec braku skutecznych regulacji finansowanie kampanii i partii politycznych jest szczególnie narażone na ryzyko korupcji i jest wykorzystywane na całym świecie – zwłaszcza przez podmioty prywatne i obce państwa – do wywierania wpływu i ingerowania w wybory, kampanie referendalne i debaty społeczne; mając na uwadze, że niektóre obce państwa i podmioty niepaństwowe wykorzystują korupcję jako narzędzie polityki zagranicznej w celu zahamowania postępów na drodze do sprawnie funkcjonujących demokracji i w coraz większym stopniu wdrażają strategię przejmowania elit i kooptacji urzędników służby cywilnej zarówno w UE, jak i na świecie, z myślą o wspieraniu swoich interesów w procesach legislacyjnych i politycznych;
- H. mając na uwadze, że w niektórych krajach trwający kryzys związany z COVID-19 spotęgował przypadki naruszeń praw człowieka powiązane z korupcją, ponieważ w krajach o wyższym poziomie korupcji odnotowuje się większą liczbę zgonów związanych z COVID-19, przy czym problem dotyka w nieproporcjonalny sposób najbardziej narażonych społeczności; mając na uwadze, że korupcja ogranicza korzystanie z praw człowieka, podstawowych wolności i odpowiedniego poziomu życia, ponieważ osłabia zdolność państw do świadczenia i sprawiedliwego podziału publicznych usług zdrowotnych lub szczepionek; mając na uwadze, że dziedzina produktów farmaceutycznych i wyrobów medycznych jest szczególnie narażona na korupcję; mając na uwadze, że wiele rządów nadużyło uprawnień nadzwyczajnych związanych z COVID-19, aby skoncentrować władzę, nasilić represje wobec dziennikarzy, sygnalistów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się ujawnianiem korupcji;
- I. mając na uwadze, że wiarygodność UE na zewnątrz zależy również od skutecznych działań antykorupcyjnych w państwach członkowskich i na szczeblu UE; mając na uwadze, że kilka państw członkowskich UE zajmuje wysokie pozycje w rankingu państw o najbardziej restrykcyjnych zasadach tajemnicy finansowej, opracowywanym przez Sieć na rzecz Sprawiedliwości Podatkowej, w którym jurysdykcje sklasyfikowano pod kątem tajemnicy finansowej i skali działalności offshore; mając na uwadze, że niedociągnięcia w państwach członkowskich zostały udokumentowane w przeglądach przeprowadzonych przez Światowe Forum Przejrzystości i Wymiany Informacji do Celów Podatkowych pod auspicjami OECD oraz przez Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniądzy; mając na uwadze, że państwa członkowskie UE powinny zwiększyć przejrzystość własności mediów;
- J. mając na uwadze, że programy obywatelstwa i ułatwień pobytowych dla inwestorów obowiązujące w niektórych państwach członkowskich są nadużywane do celów prania pieniędzy lub ukrywania środków uzyskanych z działalności korupcyjnej; mając na uwadze, że wiele państw członkowskich ma przepisy zapobiegające wywieraniu niewłaściwego wpływu i korupcji ze strony prawodawców i urzędników publicznych, w tym byłych urzędników publicznych, którzy odgrywają zasadniczą rolę w zapobieganiu działaniom korupcyjnym, ich wykrywaniu i monitorowaniu, jednak przepisy te są egzekwowane jedynie częściowo, a zharmonizowane przepisy na szczeblu UE są niewystarczające i wymagają wzmocnienia;
- K. mając na uwadze, że w deklaracji politycznej z 2 czerwca 2021 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ uznało swoją odpowiedzialność i potrzebę podjęcia pilnych działań służących zwalczaniu korupcji oraz zobowiązało się do zdwojenia wysiłków prewencyjnych i przyjęcia wielostronnego podejścia do walki z korupcją, zwłaszcza w świetle pandemii COVID-19;
- L. mając na uwadze, że UE wspiera państwa trzecie w walce z korupcją nie tylko przez pomoc techniczną, działania dyplomatyczne i wsparcie finansowe oraz za pośrednictwem forów wielostronnych, ale także za pomocą unijnych przepisów i standaryzacji, wytycznych i ram działań zewnętrznych;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- M. mając na uwadze, że w Planie działania UE dotyczącym praw człowieka na lata 2020–2024 Rada zobowiązała się do zwalczania korupcji za pośrednictwem kompleksowej pomocy przez wsparcie reform administracji publicznej, skutecznych antykorupcyjnych strategii i ram prawnych, w tym ochronę sygnalistów i świadków, wyspecjalizowanych organów, parlamentów, niezależnych mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, a także przez promowanie ratyfikacji i wdrażania Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (UNCAC); mając na uwadze, że wiarygodność UE na zewnątrz zależy również od skutecznych działań antykorupcyjnych w jej państwach członkowskich;
- N. mając na uwadze, że sektor prywatny i przedsiębiorstwa – w szczególności przedsiębiorstwa wielonarodowe i podmioty bankowe – mogą odegrać kluczową rolę w globalnym zwalczaniu korupcji i zmniejszaniu jej wpływu na prawa człowieka; mając na uwadze, że podmioty bankowe mogą w znacznym stopniu przyczynić się do wykrywania przypadków prania pieniędzy, finansowania terroryzmu i innych nielegalnych działań związanych z korupcją, podkreślając tym samym znaczenie ustanowienia owocnych stosunków współpracy między instytucjami państwowymi a sektorem prywatnym;
- O. mając na uwadze, że obowiązkowe przepisy dotyczące należytej staranności przedsiębiorstw są niezbędnym środkiem zapobiegania naruszeniom w dziedzinie praw człowieka i środowiska na całym świecie, zajmowania się nimi i skutecznego ich naprawiania w całym łańcuchu dostaw oraz nie powinny negatywnie wpływać na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP); mając na uwadze, że postanowienia UNCAC powinny stanowić część zobowiązań dotyczących należytej staranności przewidzianych w przyszłym wniosku Komisji w tej sprawie;
- P. mając na uwadze, że krajowe systemy sankcji UE już dopuszczają ukierunkowane środki wobec osób i podmiotów odpowiedzialnych za podważanie demokracji i praworządności, w tym za poważne nadużycia finansowe dotyczące środków publicznych, o ile czyny te są objęte UNCAC; mając na uwadze, że przyjęcie globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka (europejska ustawa Magnickiego) jest istotnym uzupełnieniem unijnego zestawu narzędzi; mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie wnosił o rozszerzenie zakresu stosowania tego systemu w celu wyraźnego objęcia nim aktów korupcji, aby skutecznie zwalczać wszelkie przypadki naruszeń praw człowieka, niezależnie od charakteru przestępstwa, oraz o stworzenie systemu uzupełniającego na wypadek, gdyby akty korupcji nie zostały uwzględnione w przeglądzie obecnego systemu; mając na uwadze, że Stany Zjednoczone, Kanada i Zjednoczone Królestwo również przyjęły podobne systemy sankcji antykorupcyjnych;
1. zaleca Radzie i Wiceprzewodniczącemu Komisji/ Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, aby:

W kierunku globalnej strategii antykorupcyjnej UE

- a) uznać związek między korupcją a prawami człowieka oraz fakt, że korupcja stanowi ogromną przeszkodę w korzystaniu ze wszystkich praw człowieka; w związku z tym przyjąć w walce z korupcją podejście oparte na prawach człowieka, w którego centrum uwagi są ofiary korupcji, oraz umieścić walkę z korupcją w centrum wszystkich starań i strategii UE promujących prawa człowieka, demokrację i praworządność na całym świecie; zająć się korupcją jako zjawiskiem globalnym, wymagającym skutecznych instytucji antykorupcyjnych, mechanizmów zapobiegania i międzynarodowych ram regulacyjnych, a także odzyskiwania mienia i ścigania przestępstw w UE; zainicjować prace nad uznaną na szczeblu międzynarodowym definicją korupcji, wykorzystując UNCAC jako wyznacznik; uznać, że walka z korupcją wymaga zgodnych działań na skalę światową oraz ściślejszej współpracy między specjalistami w dziedzinie walki z korupcją i praw człowieka; wspierać współpracę między UE, jej państwami członkowskimi i państwami trzecimi, zwłaszcza na poziomie współpracy sądowej i w zakresie egzekwowania prawa oraz wymiany informacji, w celu wymiany dobrych praktyk i skutecznych narzędzi w walce z korupcją;
- b) uznać, że przejrzystość jest podstawą wszystkich strategii antykorupcyjnych; w związku z tym wezwać do zniesienia nadmiernych przepisów dotyczących tajemnicy zawodowej w odpowiednich sektorach, zwłaszcza w sektorze finansowym, oraz promować automatyczną wymianę informacji na temat oszustw podatkowych i unikania opodatkowania, a także publiczną sprawozdawczość przedsiębiorstw wielonarodowych z podziałem na poszczególne kraje oraz publiczne rejestry rzeczywistych beneficjentów przedsiębiorstw; przyjąć politykę zerowej tolerancji wobec rajów podatkowych, ponieważ umożliwiają one łatwe ukrycie nielegalnych przepływów finansowych;
- c) uznać obecny trend odchodzenia od demokracji i rozwoju kleptokracji na całym świecie, a także nieodłączny związek między nimi, co w niektórych państwach wynika też z roli oligarchów; przyjąć czołową rolę na forach wielostronnych w celu stworzenia koalicji demokracji, aby przeciwstawić się globalnemu zagrożeniu kleptokracją i autorytaryzmem;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- d) sformułować kompleksową, spójną i skuteczną unijną i globalną strategię antykorupcyjną poprzez przegląd istniejących instrumentów służących walce z korupcją i dobrych praktyk w unijnym zestawie narzędzi, identyfikowanie luk, zwiększenie finansowania i rozszerzenie wsparcia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego walczących z korupcją, o co Parlament wnosił już w swojej rezolucji z 13 września 2017 r. w sprawie korupcji i praw człowieka w krajach trzecich; nadać priorytet zapobieganiu w walce z korupcją poprzez wprowadzenie środków, strategii i praktyk prewencyjnych, w tym kampanii uświadamiających i szkoleń w sektorze publicznym i prywatnym;
- e) powołać specjalną grupę roboczą Rady wykonującą prace przygotowawcze dotyczące kwestii antykorupcyjnych (na podobieństwo lub wzór COHOM, Grupy Roboczej ds. Praw Człowieka) w celu zapewnienia informacji stanowiących podstawę do dyskusji w Radzie;
- f) zwiększyć rolę Parlamentu w kontroli działań antykorupcyjnych; zwrócić uwagę na postanowienie Parlamentu dotyczące opracowywania podczas każdej kadencji parlamentarnej regularnie aktualizowanego sprawozdania na temat korupcji i praw człowieka; przygotować coroczną ocenę postępów poczynionych w odniesieniu do zaleceń zawartych w tych sprawozdaniach;
- g) nalegać na pełne wdrożenie i egzekwowanie istniejących krajowych i międzynarodowych instrumentów służących walce z korupcją, takich jak UNCAC, Konwencja OECD o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka oraz prawnokarna i cywilnoprawna konwencja Rady Europy o korupcji; zachęcać wszystkie państwa, które jeszcze tego nie uczyniły, do szybkiej ratyfikacji tych instrumentów walki z korupcją; niezwłocznie przeprowadzić inkluzywny i kompleksowy proces przeglądu wdrożenia UNCAC przez UE, a także szybko wprowadzić proces działań następczych w odniesieniu do przeglądu UNCAC;

Spójność między działaniami wewnętrznymi a zewnętrznymi

- h) wzmocnić wiarygodność zewnętrznych działań antykorupcyjnych UE przez skuteczniejsze zwalczanie korupcji, a także uchylania się od opodatkowania, nielegalnego handlu, tajemnicy bankowej i prania pieniędzy wewnątrz UE; uznać własną rolę i odpowiedzialność za ogromną liczbę osób fizycznych i podmiotów mających miejsca zamieszkania i siedzibę w UE jako inicjatorów, czynników sprawczych i beneficjentów korupcji w państwach trzecich; uznać, że wszystkie państwa członkowskie UE – jako państwa będące sygnatariuszami UNCAC – zobowiązały się do uznania przekupstwa krajowych i zagranicznych urzędników publicznych za przestępstwo; uznać, że korupcja systemowa i brak skutecznego ścigania przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w niektórych państwach członkowskich osłabia działania antykorupcyjne w państwach trzecich, oraz podjąć działania w celu wyeliminowania tych nieprawidłowości; uznać, że brak zharmonizowanych i zdecydowanych działań, opóźnienia i luka we wdrażaniu przepisów antykorupcyjnych w UE ośmielają skorumpowane podmioty spoza UE; zapewnić rozliczalność sprawców machinacji korupcyjnych na wielką skalę oraz przyjąć wspólne standardy przejrzystości, kontroli i nadzoru nad inwestycjami w celu ograniczenia ryzyka korupcji i prania pieniędzy, jakie stwarzają tzw. programy złotych wiz;
- i) zwrócić się do Komisji o wzmocnienie unijnych ram antykorupcyjnych i przedstawienie unijnej dyrektywy antykorupcyjnej na podstawie art. 83 TFUE, który ustanawia wspólne przepisy unijne dotyczące sankcji karnych za korupcję;
- j) uznać, że UE jest miejscem przeznaczenia sprzeniewierzonych środków i mienia, z których większość nie jest konfiskowana i zwracana, że ramy prawne dotyczące odzyskiwania skradzionego mienia pozostają bardzo rozdrobnione oraz że zwrot sprzeniewierzonego mienia jest moralnym imperatywem z punktu widzenia sprawiedliwości i rozliczalności, a także wiarygodności unijnej polityki wspierania demokracji; przyspieszyć we wszystkich państwach członkowskich działania mające na celu zamrożenie i konfiskatę skradzionych aktywów i korzyści z korupcji w ramach ich jurysdykcji, zgodnie z UNCAC, oraz zwrócenie ich w przejrzysty i odpowiedzialny sposób do kraju pochodzenia oraz ofiarom, w tym poprzez znaczną poprawę przejrzystości i dostępu do informacji na temat zagranicznych aktywów przechowywanych na terytorium UE oraz znaczące zaangażowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego; niezwłocznie przystąpić do dalszych działań dotyczących zobowiązań podjętych w 2021 r. przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w zakresie odzyskiwania majątku, w tym konfiskaty na innej podstawie niż wyrok skazujący, konfiskaty i zwrotu wpływów z korupcji na podstawie decyzji nieprocesowych oraz gromadzenia i publikowania danych na temat odzyskiwania mienia; opracować odpowiednią kolejność działań (sankcje, konfiskata bez uprzedniego wyroku skazującego i konfiskata z uprzednim wyrokiem skazującym, ściganie karne, mechanizmy zwrotu mienia), które ostatecznie prowadzą do wykorzystania skradzionego mienia z korzyścią dla ofiar korupcji; ustanowić skuteczną współpracę między państwami członkowskimi w tej kwestii; opracować komunikat wskazujący możliwe inicjatywy na szczeblu unijnym i międzynarodowym w celu zapewnienia szybkiego i skutecznego

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

odzyskiwania bezprawnie pozyskanego mienia w następstwie przemian demokratycznych oraz zagwarantowania, że nie ma bezpiecznego schronienia w rajach podatkowych dla tych aktywów; ustanowić wspólne unijne przepisy dotyczące zwrotu skradzionego mienia, zgodnie z którymi po wstępnym ustaleniu przez powoda okoliczności sprawy, odpowiadający podmiot lub osoba fizyczna powinna wykazać – w odniesieniu do poważnych przestępstw określonych w prawie krajowym – że wypełniła swoje zobowiązania prawne i finansowe, np. dotyczące legalnego pochodzenia środków finansowych lub innych aktywów; ścigać osoby odpowiedzialne, ułatwiać ofiarom odpowiedni dostęp do środków zaradczych oraz wspierać zdolność parlamentów do sprawowania skutecznego nadzoru nad budżetem;

- k) dokładnie monitorować ingerencję zagraniczną oraz ustanowić i zapewnić ściśle egzekwowanie europejskich zasad finansowania partii politycznych i fundacji, organizacji pozarządowych i środków przekazu – zwłaszcza gdy środki finansowe pochodzą z krajów niedemokratycznych i od podmiotów niepaństwowych – aby zapobiec zawłaszczaniu elit, złym wpływom i ingerencji w procesy demokratyczne i sprawy publiczne w UE i krajach partnerskich; promować przejrzystość w zakresie własności środków przekazu jako zasadniczy element demokracji; promować specjalne programy dotyczące finansowania partii politycznych i wydatków na kampanie wyborcze w ramach zewnętrznego wsparcia UE na rzecz demokracji w swoich krajach; przyjąć rygorystyczne normy dotyczące zatrudnienia po zakończeniu służby publicznej osób piastujących urzędy z wyboru i wyższych urzędników publicznych, unikać efektu „drzwi obrotowych” oraz zapewnić zharmonizowane zasady i ich egzekwowanie na szczeblu UE poprzez solidny system nadzoru;

Prawa człowieka i walka z korupcją: wzbogacenie i operacyjne wykorzystywanie unijnego zestawu narzędzi

- l) wzmocnić włączanie opartego na prawach człowieka podejścia antykorupcyjnego do instrumentów działań zewnętrznych UE, w tym do Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR), Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) oraz funduszy powierniczych UE; nadać priorytet wiążącym zobowiązaniom dotyczącym przeciwdziałania korupcji wraz z celami i harmonogramami; dawać pierwszeństwo pozyskiwaniu dochodów wewnętrznych w krajach partnerskich poprzez wspieranie walki z uchylaniem się od opodatkowania i wzmocnianie dobrych rządów; wzmocnić rygorystyczne monitorowanie i egzekwowanie przepisów w celu uniknięcia sytuacji, w której fundusze UE byłyby wykorzystywane przez rządy do nielegalnych działań; włączyć społeczeństwo obywatelskie w monitorowanie wykorzystania funduszy UE i zwiększyć rolę Parlamentu w tej dziedzinie; poprawić komunikację między wyspecjalizowanymi agencjami UE a partnerami w terenie; inwestować w cyfrowe i oparte na danych metody walki z korupcją, w szczególności w technologiczne zdolności śledcze organów ścigania; promować wzmocnioną współpracę między Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) a Prokuraturą Europejską; zapewnić spójną, kompleksową i dostępną bazę danych beneficjentów końcowych środków UE w całym cyklu zamówień publicznych;
- m) doskonalić programy w instrumentach działań zewnętrznych UE, by wspierać budowanie zdolności antykorupcyjnych zgodnie z zasadami przejrzystości, rozliczalności, niedyskryminacji i merytorycznego udziału zainteresowanych stron oraz zgodnie z odpowiednimi przepisami dotyczącymi tych instrumentów; poprawić efektywność wydatków UE dzięki jasno określonym celom i harmonogramom programów; poprawić przejrzystość i rozliczalność oficjalnej pomocy rozwojowej UE, by przestrzegać standardów określonych w zasadach skuteczności rozwoju uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym; opracować całościowy system zarządzania ryzykiem, by zapobiec sytuacjom, gdy fundusze UE przyczyniałyby się do korupcji, na przykład przez powiązanie wsparcia budżetowego z celami antykorupcyjnymi oraz przez zwrócenie szczególnej uwagi na monitorowanie wdrażania; rygorystycznie monitorować projekty finansowane przez UE w państwach trzecich oraz zapewnić, by rządy tych państw nie wykorzystywały ich jako narzędzi finansowania nielegalnej działalności; wprowadzić audyty sprawdzające, czy fundusze te są wykorzystywane zgodnie z celami zapisanymi w rozporządzeniach regulujących poszczególne instrumenty; zawieszać wsparcie budżetowe w krajach, gdzie korupcja jest powszechna, a władze ewidentnie nie podejmują rzeczywistych działań, a jednocześnie zapewniać przekazywanie pomocy dla ludności cywilnej innymi kanałami; w finansowaniu unijnym zwracać szczególną uwagę na należyte zarządzanie aktywami publicznymi w państwach trzecich, zgodnie z rozporządzeniem finansowym UE, oraz wspierać starania OECD o poprawę ładu korporacyjnego w przedsiębiorstwach państwowych; zbadać możliwość utworzenia unijnej grupy zadaniowej ds. zwalczania korupcji mającej odpowiednie uprawnienia, wiedzę fachową i zasoby do prowadzenia dochodzeń i ocen w państwach trzecich oraz do udzielania pomocy technicznej i operacyjnej, w tym dostosowanych do potrzeb planów reform, państwom otrzymującym fundusze UE, które nie mają wystarczających zdolności zwalczania korupcji, a chcą zacieśnić współpracę z UE; zachęcać delegatury UE i ambassy państw członkowskich do regularnego składania sprawozdań na temat korupcji oraz do zapewniania szkoleń technicznych dla pracowników delegatur UE, by umieli oni rozwiązywać problemy w tej dziedzinie i proponować rozwiązania w konkretnych kontekstach krajowych;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- n) zapewnić stosowanie najwyższych norm etycznych i standardów przejrzystości w finansowaniu unijnym, w tym finansowaniu projektów i pożyczek udzielanych przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), pełny udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego i niezależnych podmiotów w monitorowaniu tych środków oraz dostępność mechanizmów dotyczących rozpatrywania skarg, oraz zapewnić pociąganie do odpowiedzialności w razie sprzeniewierzenia środków; zapewnić, by wszystkie organy i agencje UE gwarantowały bezpłatny, szybki i łatwy dostęp do informacji, w tym o przydzielonych środkach, o beneficjentach końcowych finansowania i o ostatecznym wykorzystaniu środków;
- o) nadać walce z korupcją priorytet w negocjacjach i kryteriach przedakcesyjnych; skupić się na budowaniu zdolności, np. wyspecjalizowanych organów antykorupcyjnych;
- p) we wszystkich umowach handlowych i inwestycyjnych między UE a państwami trzecimi umieszczać zdecydowane, obowiązkowe przepisy o warunkowości w dziedzinie praw człowieka, obejmujące postanowienia o przejrzystości oraz wiążące i możliwe do wyegzekwowania klauzule antykorupcyjne; w ostateczności nakładać sankcje lub zawieszać umowy w razie poważnych przypadków korupcji i łamania praw człowieka; zapewniać pluralizm i przejrzystość negocjacji handlowych, z merytorycznym nadzorem publicznym oraz ze świadomością strategii i priorytetów;
- q) w dialogu o prawach człowieka i w dyplomacji publicznej skupić się bardziej na walce z korupcją, wspierać otwarty dialog między państwami a społeczeństwem obywatelskim na temat problemów i możliwych rozwiązań, z czynnym udziałem obrońców praw człowieka i organizacji społeczeństw obywatelskiego w działaniach antykorupcyjnych;
- r) monitorować ryzyko korupcji w dużych przedsięwzięciach budowlanych i inwestycyjnych autorytarnych państw trzecich, realizowanych na całym świecie, także w państwach członkowskich, w tym w sektorze energetyki, wydobywania, infrastruktury, obronności i ochrony zdrowia; zwrócić szczególną uwagę na przejrzystość w tych przedsięwzięciach, które często budzą wątpliwości dotyczące nieprzejrzystego finansowania lub ryzyka fiskalnego; przystąpić do szybkiego wdrażania unijnego programu „Globalnie połączona Europa”, zatwierzonego przez Radę 12 lipca 2021 r. i mogącego pomóc rozwiązać ten problem przez propagowanie wartości i interesów UE w polityce gospodarczej i rozwojowej oraz w polityce bezpieczeństwa;

Wspieranie społeczeństwa obywatelskiego, dziennikarzy i obrońców praw człowieka

- s) uznać kluczową rolę niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka, działaczy antykorupcyjnych, sygnalistów i dziennikarzy śledczych w walce z korupcją przez zmianę norm społecznych, walkę z bezkarnością, gromadzenie danych oraz dążenie do lepszego wdrażania i egzekwowania środków antykorupcyjnych; dążyć do stworzenia bezpiecznych i sprzyjających warunków dla osób zapobiegających korupcji i zwalczających ją, w tym dla sygnalistów i dziennikarzy, a także dla świadków; wspierać ofiary korupcji – zarówno pojedyncze osoby, jak i społeczności – by móc je wskazać i informować oraz by mogły one uczestniczyć w postępowaniach sądowych, dochodzić roszczeń i otrzymać odszkodowanie za poniesione szkody; poczynić postępy w dążeniu do szybkiej transpozycji i wdrożenia przez państwa członkowskie unijnej dyrektywy w sprawie informowania o nieprawidłowościach; współpracować z państwami trzecimi w ochronie sygnalistów, w tym przez zobowiązania do zapewnienia wysokich norm ich ochrony we wszystkich unijnych umowach handlowych i inwestycyjnych zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka; wspierać dążenia do postawienia sprawców przed wymiarem sprawiedliwości;
- t) opracować programy większego wsparcia finansowego dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, niezależnych mediów, sygnalistów, dziennikarzy śledczych oraz obrońców praw człowieka zajmujących się zapobieganiem korupcji i ujawnianiem jej oraz zwiększaniem przejrzystości i rozliczalności, w tym wsparcia w przypadku powództw typu SLAPP (strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej); poprawić dostęp mniejszych organizacji społeczeństwa obywatelskiego do finansowania unijnego; dążyć do przyjęcia ambitnej i skutecznej dyrektywy UE o przeciwdziałaniu SLAPP, również ewentualnemu nękaniu przez organy, korporacje lub inne podmioty poza UE;
- u) zwiększyć ochronę świadków, sygnalistów, dziennikarzy śledczych i obrońców praw człowieka zajmujących się zwalczaniem korupcji oraz, w stosownych przypadkach, ich krewnych, w tym przez wydawanie wiz nadzwyczajnych i udzielanie tymczasowego schronienia w państwach członkowskich UE, a także przez przydzielanie specjalnych zasobów delegaturom UE i przedstawicielstwom państw członkowskich; apelować o skrupulatne dochodzenia i pociąganie do odpowiedzialności sprawców przemocy i zabójstw dziennikarzy śledczych, obrońców praw człowieka i innych działaczy antykorupcyjnych;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

Przejrzystość i rozliczalność organów publicznych

- v) propagować surowe przepisy o dostępie do informacji oraz nieodpłatne dostarczanie merytorycznych, całościowych, terminowych, przeszukiwalnych, cyfrowych danych rządowych, większą przejrzystość zamówień publicznych i lobbingu oraz udział niezależnych organów nadzoru; zachęcać państwa do zamawiania usług od przedsiębiorstw, które wywiązują się z obowiązku należytej staranności w zakresie praw człowieka, w tym z postanowień antykorupcyjnych;
- w) realizować programy wspierania zdolności parlamentarnej do sprawowania kontroli budżetowej i innych działań nadzorczych;
- x) wspierać i wzmacniać niezależne, bezstronne, mające odpowiednie zasoby i odpowiednio przeszkolone skuteczne sądy, prokuratury i organy ścigania, by z powodzeniem prowadzić dochodzenia, ścigać sprawców i orzekać w sprawach dotyczących przestępstw korupcyjnych; wspierać utworzenie i profesjonalizację wyspecjalizowanych państwowych organów ds. zwalczania korupcji w państwach trzecich;
- y) nadal wspierać wolne i uczciwe procesy wyborcze oraz rozliczalność przed wyborcami, ze szczególnym uwzględnieniem zwalczania oszustw wyborczych i kupowania głosów; propagować zasady przejrzystości i bezstronności, aby zwalczać nielegalne finansowanie polityki; zadbać o bardziej systematyczne działania wynikające z zaleceń międzynarodowych misji obserwacyjnych;

Walka z korupcją na forach wielostronnych

- z) przeprowadzić w tworzeniu koalicji państw demokratycznych, by przeciwdziałać rozpowszechnianiu się kleptokracji na świecie; apelować o włączenie walki z korupcją do programu kolejnych szczytów międzynarodowych, np. G-7 oraz o pełne wdrażanie programu antykorupcyjnego uzgodnionego na szczycie na rzecz demokracji, który odbył się na wniosek Stanów Zjednoczonych; dalej aktywnie uczestniczyć w pracach międzynarodowych i regionalnych forów, by zwalczać korupcję i propagować prawa człowieka;
- aa) z zadowoleniem przyjąć przełomową deklarację polityczną w sprawie korupcji przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ i wykorzystać tę okazję, by zastosować się do jej zaleceń i zacieśnić współpracę z organami ONZ, np. z Biurem Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka (OHCHR) i Biurem NZ ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC); podkreślić znaczenie systematycznego udziału społeczeństwa obywatelskiego w dyskusjach na szczęblu ONZ i w mechanizmach monitorowania korupcji;
- ab) zachęcać do pogłębienia i wykonania międzynarodowych zobowiązań do umieszczenia walki z korupcją w centrum celów zrównoważonego rozwoju, by eliminować ubóstwo na świecie oraz umożliwiać korzystanie z praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do edukacji i udziału w życiu politycznym; uznać, że korupcja jest przeszkodą dla wielu aspektów edukacji, co prowadzi do marnowania talentów i negatywnych skutków dla gospodarki; podkreślać, że edukacja i informowanie to podstawowe narzędzia walki z korupcją; uznać zatem walkę z korupcją w edukacji za priorytet i zachęcać UE do opracowania i wdrożenia specjalnych programów podnoszenia świadomości na temat korupcji, jej kosztów społecznych i środków jej zwalczania;
- ac) apelować o powołanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. przestępczości finansowej, korupcji i praw człowieka, z wszechstronnym mandatem obejmującym plan ukierunkowany na celów oraz okresową ocenę stosowanych przez państwa środków antykorupcyjnych; przewodzić w mobilizowaniu wsparcia wśród państw członkowskich Rady Praw Człowieka oraz wspólnie zainicjować rezolucję o przyznaniu proponowanego mandatu; szczegółowo określić w niej wymogi, które muszą spełnić kandydaci, aby zapewnić właściwe sprawowanie mandatu, oraz zdefiniować proces zapewniania przejrzystości i kontroli, któremu wybrany kandydat zostanie poddany przed objęciem urzędu;
- ad) zainicjować procedurę przyjęcia przez UE pełnego członkostwa Grupy Państw przeciwko Korupcji, gdzie UE ma od 2019 r. status obserwatora; wezwać państwa członkowskie UE do rozpowszechniania i wypełniania zaleceń GRECO;
- ae) poczynić postępy w rozmowach o międzynarodowej infrastrukturze służącej rozwiązaniu problemu bezkarności wpływowych osób zamieszanych w afery korupcyjne na dużą skalę, obejmującej międzynarodowe mechanizmy dochodzeniowe, prokuratorów i sądy; poszukiwać całościowych podejść do zreformowania międzynarodowych instytucji sądowniczych, np. rozszerzenia jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego, stosowania jurysdykcji uniwersalnej do ścigania aktów poważnej korupcji czy też ewentualnie utworzenia Międzynarodowego Trybunału Antykorupcyjnego; uznać znaczenie przejrzystości i rozliczalności organizacji międzynarodowych i urzędników wyższego szczebla;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- af) propagować na innych forach wielonarodowych normy europejskie, w tym dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy, przejrzystości beneficjentów rzeczywistych i ochrony sygnalistów, oraz wspierać przyjmowanie tych norm przez państwa trzecie; wspierać reformę przepisów o własności rzeczywistej, które powinny zapewniać aktualność i dostępność rejestrów w UE i na świecie, by umożliwić właściwą przejrzystość odpowiednich podmiotów prawnych, w tym trustów i firm przykrywek, co pozwoli ofiarom korupcji oraz organom ścigania i organom podatkowym wskazywać rzeczywistych właścicieli takich podmiotów;
- ag) wspierać udział podmiotów pozarządowych, w tym środowiska naukowego i organizacji społeczeństwa obywatelskiego, jako obserwatorów w organach pomocniczych Konferencji Państw Stron UNCAC i w innych wielostronnych mechanizmach antykorupcyjnych;

Biznes, korupcja i prawa człowieka

- ah) pilnie ustanowić unijne przepisy o nałożeniu – na wszystkie podmioty i relacje biznesowe w całym łańcuchu wartości przedsiębiorstwa – obowiązku należytej staranności w zakresie praw człowieka i środowiska, oznaczającego dla przedsiębiorstw, również tych dostarczających produkty i usługi finansowe, konieczność wskazania, oceny i łagodzenia wszelkich negatywnych skutków wywieranych przez ich przedsiębiorstwa i łańcuchy dostaw na prawa człowieka, środowisko i dobre rządy, zapobiegania tym skutkom, zaprzestania ich wywierania, rozliczania się z nich i ich zgłaszania; przepisy te powinny obejmować najwyższe standardy, rygorystyczne przepisy antykorupcyjne, obowiązkowe mechanizmy rozpatrywania skarg i systemy rozliczalności umożliwiające ofiarom pociąganie przedsiębiorstw do odpowiedzialności i dochodzenie roszczeń; zapewnić stosowanie obowiązku należytej staranności do przekupstwa zagranicznych urzędników publicznych, bezpośrednio lub przez pośredników; podkreślać zatem, że przyszłe przepisy dotyczące należytej staranności powinny minimalizować obciążenia biurokratyczne nakładane na przedsiębiorstwa, zwłaszcza MŚP;
- ai) zwiększyć starania o zapobieganie korupcji, poprawić standardy rachunkowości i audytu w sektorze prywatnym zgodnie z UNCAC oraz skutecznie egzekwować kary nakładane na przedsiębiorstwa za akty korupcji; zalecić, by wszystkie duże spółki i spółki notowane na giełdzie składały sprawozdania ze swojej działalności oraz z wdrażania walki z korupcją i przekupstwem; wprowadzić przepisy i opracować wytyczne dla przedsiębiorstw, by umożliwić bezpieczne i poufne zgłaszanie naruszeń przepisów antykorupcyjnych oraz ochronę zgłaszających takie informacje; zachęcać państwa trzecie do przeznaczenia odpowiednich zasobów dla krajowych punktów kontaktowych oraz ustanowienia innych pozarządowych mechanizmów rozpatrywania skarg, aby zapewnić środki zaskarżenia osobom fizycznym i społecznościom poszkodowanym w wyniku skorumpowanych praktyk biznesowych;
- aj) opracować plan działania, by umacniać należytą staranność w zakresie praw człowieka i ochrony środowiska w sektorach takich jak finanse, rachunkowość lub nieruchomości, które często udostępniają strukturę sprzyjającą globalnej korupcji, umożliwiając napływ dochodów z korupcji do legalnej gospodarki;
- ak) ponownie potwierdzić znaczenie Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka przez zapewnienie, by wszystkie państwa członkowskie, które nie przyjęły jeszcze krajowych planów działania, uczyniły to jak najszybciej, oraz wspierać przyjmowanie planów działania i przepisów dotyczących należytej staranności przedsiębiorstw przez państwa trzecie; konstruktywnie i aktywnie angażować się w negocjacje dotyczące wiążącego traktatu ONZ dotyczącego biznesu i praw człowieka;

Stosowanie kar w związku z korupcją na mocy europejskiej ustawy Magnickiego

- al) szybko przedstawić wniosek ustawodawczy, by skutecznie kierować i nakładać sankcje na podmioty gospodarcze i finansowe dopuszczające się naruszeń praw człowieka, a mające aktywa i własność w UE, zgodnie z wielokrotnymi apelami Parlamentu o zmianę obecnego globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka przez rozszerzenie go na akty korupcji, lub przedstawić wniosek ustawodawczy w sprawie przyjęcia nowego tematycznego systemu sankcji za poważne akty korupcji oraz wprowadzenia głosowania większością kwalifikowaną w sprawie nakładania sankcji w tym systemie; zapewnić aktywną rolę Parlamentu w tej dziedzinie; ściśle współpracować ze Zjednoczonym Królestwem, które przyjęło nowy system sankcji za korupcję, oraz z innymi państwami demokratycznymi o podobnych poglądach; zwrócić uwagę na ryzyko przenoszenia przez skorumpowane podmioty swojego majątku do UE, ponieważ coraz więcej krajów przyjmuje bardziej rygorystyczne ramy; żądać zatem szybkiego i należytego wdrażania sankcji przez państwa członkowskie, zwłaszcza zakazów wjazdu, identyfikacji i zamrażania aktywów, aby zapobiec sytuacji, w której UE stanie się ośrodkiem prania pieniędzy, oraz podejmować działania przeciwko tym państwom członkowskim, które nie wywiązują się ze swoich zobowiązań;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

Skutki COVID-19

- am) zapewnić włączenie środków antykorupcyjnych do światowej walki z COVID-19, by zapewnić i sprawiedliwie dystrybuować usługi publicznej opieki zdrowotnej i dostęp do szczepionek, w tym przez wzmocnienie instytucji publicznych i zagwarantowanie pełnej przejrzystości środków i wykorzystania finansowania;
- an) zapewnić powiązanie pandemicznego wsparcia finansowego UE dla państw trzecich z silnym zobowiązaniem do przeciwdziałania korupcji;
- ao) zapewnić ukierunkowane wsparcie dla dziennikarzy i organizacji społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się ujawnianiem korupcji, którzy padli ofiarą zastraszonych represji wynikających z nadużywania przepisów dotyczących stanu wyjątkowego związanego z pandemią;

Korupcja, zmiana klimatu i prawa człowieka

- ap) uznać powiązania między degradacją i destrukcją środowiska jako przeszkodą w korzystaniu z praw człowieka a leżącymi u jej podstaw sieciami korupcji, przekupstwa lub przestępczości zorganizowanej; włączyć walkę z korupcją w unijne działania w dziedzinie klimatu i środowiska, zwiększając przejrzystość i dobre gospodarowanie zasobami naturalnymi oraz zwalczanie masowego wykupu i dzierżawy ziemi, a także skupiając się na najbardziej zagrożonych sektorach, takich jak przemysł wydobywczy;
- aq) odnotować, że obrońcy praw człowieka działający na rzecz ochrony środowiska, obrońcy prawa do gruntów i ich prawnicy, zwłaszcza obrońcy praw kobiet i rdzennej ludności, są najbardziej narażeni na dyskryminację, zastraszanie, przemoc i zabójstwa, i w związku z tym podejmować zdecydowane działania, by ich chronić, w tym wydając wizy nadzwyczajne i udzielając tymczasowego schronienia w państwach członkowskich UE;

Wpływ korupcji w aspekcie płci

- ar) zwrócić uwagę, że korupcja pogłębia różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn i wpływa na zakres, w jakim przestrzega się praw kobiet i te prawa chroni; wspierać włączanie aspektu płci i różnorodności do działań antykorupcyjnych, zgodnie z zaleceniami UNODC, oraz oceniać aspekty korupcji związane z płcią i zróżnicowany wpływ korupcji w zależności od płci; zająć się wpływem korupcji na prawa kobiet i zapewnić, aby kobiety były świadome swoich praw, a tym samym mniej podatne na zagrożenia wynikające z korupcji; wziąć pod uwagę związki między handlem ludźmi a korupcją;
- as) odnotować, że korupcja wpływa również na nierówne traktowanie innych słabszych grup społecznych, na przykład dzieci, osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób będących w trudnej sytuacji ekonomicznej lub należących do mniejszości, i pogłębia te nierówności;
- at) uznać szantaż przy użyciu treści pornograficznych za formę korupcji; opracować programy pomocy ofiarom szantażu przy użyciu treści pornograficznych jako szczególnie ekstremalnej formy korupcji ze względu na płęć, w której walutą jest ludzkie ciało; gromadzić dane, by mierzyć częstotliwość szantażu przy użyciu treści pornograficznych, przyjąć przepisy i instrumenty, by odpowiednio zajmować się przypadkami szantażu przy użyciu treści pornograficznych i karać za nie, oraz propagować takie środki na forach międzynarodowych;

o

o o

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszego zalecenia Radzie oraz Wiceprzewodniczącemu Komisji / Wysokiemu Przedstawicielowi Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa.